

МІСТ-М

ІНФОРМАЦІЙНО-ТВОРЧЕ АГЕНТСТВО «ЮН-ПРЕС», ГУРТОК «РЕДАКТОРСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ» ГРУДЕНЬ, 2009

"Грати дозво-
лено тільки
серцем" —
вуличні музи-
канти Києва

Ст. 2

Art у
стилі
GRAFF-
ITI

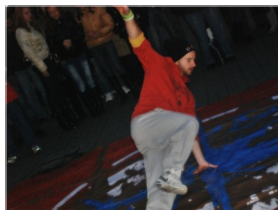
Ст. 3

Я починала із
художньої школи
Львова, а закін-
чую в перехо-
дах..."

Ст. 4

Танцюю
для тебе,
танцюю
за гроші

Ст. 5

Сконструйований
комбайн Бориса
Списаренка ли-
шився проектом
на папері

Ст. 6

BE FAMOUS!

**БУТИ ЗНАМЕНИТИМ
ХОЧЕ КОЖЕН ДРУГИЙ.
СПАТИ ПІДЛАНТОМ
МОЖЕ НЕ ВСЯКИЙ.**

Київ—місто невизнаних талантів. Власне, як і його мати Україна. Така прикрість існує сьогодні у багатьох країнах світу—талановиті люди змушені шукати притулку на вулицях і в переходах. Це не тому, що вони не мріють про велику сцену та успіх, а тому, що не мають можливості розвитку своїх умінь і здібностей...

ГРАТИ ДОЗВОЛЕНО ТІЛЬКИ СЕРЦЕМ

Вона сиділа біля пам'ятника Сковороді на Контрактовій площі і грала на гітарі. Губи то змикалися, то знову набирали повітря. Чарівний голос, вправні пальці і більше нічого... Вона співала пісню, яку я ніколи не чула. Певно, авторська. Усі, хто проходив повз, мимоволі зупинялися. Вона не грала на публіку, не мала спеціальної освіти. Просто Бог дозволив їй грати тільки серцем.

Щораз іду-чи вулицями нашого міста ви помічаєте їх... Мабуть, ви проходите повз, не звертаючи уваги. А зупинитися б варто. Бо через якусь мить ви потрапите у полон музики. Вони – це вуличні музиканти Києва.

Їх музика відкрита, справжня, щира і захоплююча. Серед них є майстри своєї справи – колишні випускники консерваторій, а є й просто віртуози, які не мали можливості навчатися.

Але всіх їх, таких різних, єднає любов до музики. Сьогодні я вирішила більше дізнатися про цих чарівників і ось що мені вдалося...

Праця вуличного музиканта не легка, як, можливо, здається на перший погляд. Щоб грати у переходах чи метро вони платять охоронцям, які чергують у цей день. Визмку працювати утрічі складніше через холод, та й люди рідше зупиняються. Літо для музик – найкраща пора: тепло, безліч слухачів та гарний настрій.

Що ж спонукало цих людей співати та грати саме на вулицях, запитаєте ви. Та відповіді не знають і самі музиканти. У кожного свої причини. Найчастіше молоді люди грають у своє задово-

лення або для заробітку: поїздки на музичні фестивалі сьогодні коштують недешево. Та й винайняти на деякий час студію звукозапису теж без коштів ніяк. Про запис власного диску і мови бути не може, якщо ти не постояв на вулиці принаймні рік (це за умови, якщо усі виручені кошти збиратимуться в одну трьохлітню банку!).

А ось літні люди в більшості випадків вимушені працювати на вулицях через нестачу грошей на життя, хоча трапляються і ті, що грають просто так – для людей.

За три дні, що я присвятила цьому розслідуванню, кого я тільки не зустріла! І які тільки стилі музики мені не траплялися – це був і фольк, і джаз, інді-рок, панк, попсові пісні, шансон та, звичайно,

авторські пісні наших героїв. «Головне посміхатися і грати серцем», – кажуть виконавці. Тоді у відповідь обов'язково отримаєш те ж саме.

Ці люди дарують нам частку тепла та сонця навіть у похмурий день. Зупиніться хоча б на кілька секунд, і гарантія того, що не пошкодуєте – 100%!

Анна ГІРЯВЕНКО

Музичні таланти у Києві є. Власне, як і любов молоді до року. Цьому підтвердження – виникнення безлічі музичних груп. Сьогодні майже кожна школа має свою рок- чи поп-групу. Про ВНЗ і говорити нічого – бо там народжуються і перероджуються щодня юні колективи. Інша справа те, як вони розвиваються, яких успіхів досягають та де влаштовують свої перші концерти. Як правило, першою публікою для молодих музичних груп є вулиця або підземні переходи типу «Майдан Незалежності», «Поштова площа» і т.ін. Це – перші прихильники, перші заробітки, перші оплески перехожих... Та зараз про деяких представників цього підвиду.

Під прицілом моєї журналістської лупи опинилася молода група «THE BLACK-MAIL», яка працює у напрямку інді-рок. Скоро відбудеться презентація їх першого альбому, що має назву «Captain of Lonely Heart». Не дивлячись на юний вік учасників, їхню музику схвалюють професійні музиканти. Також вони досить популярні серед ша-

нувальників андеграунду. Середній вік учасників – 18 років. Займаються вони улюбленою справою у вільний від роботи та навчання час. Зрозуміло, що вони грають не заради комерції, а лише заради власного задоволення. Чекаємо на перший альбом 14 грудня і бажаємо їм вдалого розвитку їх творчості.

Інший колектив, який привернув мою увагу – це рокова група «RECLAIMS». Народилася вона у стінах НПУ ім. М.Драгоманова, бо ж усі її учасники – студенти цього вишу. Соліст групи Ян Подрезов вважає, що творчість такого роду хоч і подобається не всім, та є однозначно великим плюсом у розвитку нашого суспільства і музики цілому. Хлопці, незважаючи на свій молодий вік, уже встигли побувати на багатьох рок-фестивалях та виступити на одній сцені із такими вже розкрученими гуртами як «СКАЙ», «Океан Ельзи», «Друга Ріка» та ін. Гроші на поїздки заробляють здебільшого на вулицях і в переходах, як і багато інших гуртів. Це привчає до правильного поведіння на сцені, розвиває звиклість до аудиторії і просто приносить задоволення.

«Ми таланти цієї країни. Шкода лише, що нікому немає до нас ніякого діла. Та кожен пробиває дорогу у життя сам, а значить, ми – нічим не кращі і не гірші від інших. Ми, як кажуть, просто люди

«рокового напрямлення», – переконаний Ян Подрезов. І я цілком із ним погоджуюся.

Кажуть, талантам треба допомагати, а бездарні проб'ються самі. Та складається враження, що Києву таланти просто не потрібні. Вони живуть своїм життям на людних вулицях, у центральних переходах, а, можливо, навіть у твоїй школі.

Та про те, яким чином розвиватимуться ці молоді люди, на жаль, зараз немає часу думати, адже у суспільстві є набагато «важливіші» проблеми, такі як вибори-перевибори, невпевнені кроки у Європу і таке інше. Проте, живучи там, де таланти нікому не потрібні, молоді усе частіше віддає перевагу пляшечці пива та цигарці.

Данило ВАРНОВ

Art у стилі GRAFFITI: покликання райтера—прикрасити сірий світ...

Та прийшли на Землю люди, які назвалися «райтерами» (з англ. «writer»), і сталося диво. Чи то обіцянка, чи погроза стосовно того, що краса врятує світ, почала справджуватися в середині минулого століття. Стіни підземок та занедбаних будинків, мости, гаражі, дахи, навіть асфальт поступово перетворювалися на справжній мистецький арсенал. Сьогодні у цього виду мистецтва є власне ім'я.

Прийнято вважати, що графіті з'явилося на світ у Нью-Йорку кінця 60-х років, коли підліток на ім'я Деметревіс вперше почав виводити свій творчий псевдонім Такі і назву своєї вулиці — 183 на стінах і станціях метро по всьому Манхеттену. «Graffiti» в перекладі з італійської означає «нашкрябаний», однак справжні майстри своєї справи зовсім не згодні з таким формулюванням. Саме з такими хлопцями нещодавно звів мене випадок. **Артем КОНДРАТЮК**, студент НМУ ім. О.О. Богомольця і **Діма НЕСТЕРЕНКО**, учень 11 класу гімназії № 34, на перший погляд звичайні хлопці, тільки плями фарби на руках і помітне пожовління при слові «графіті» видають у них справжніх райтерів.

Що підштовхнуло вас займатися графіті?

А: На мене справили враження малюнки, які я бачив на стінах. Крім того, одного разу я подивився фільм про графіті, який мені дуже сподобався. Захотілося зробити щось подібне. Зараз ми працюємо в команді. Вона називається SSC (Street Style Crew).

Д: Я почав малювати років з одинадцяти-дванадцяти. Подивився кілька журналів, відеоролик в Інтернеті і вирішив спробувати.

Ми чули, що графіті

поєднує у собі багато різних видів. Хотілося б дізнатися про це детальніше.

А: Графіті поділяється на бомбінг і райтинг. Бомбінг — це швидкий малюнок, виконання якого займає всього кілька хвилин. Бомбінгом займаються в екстремальних для райтера місцях, де багато людей, наприклад. Райтинг — це продумана робота, яка, займає більше часу, в ній більше деталей. Крім цього, сам райтинг має багато стилів і напрямків.

Ми використовуємо і той і інший вид графіті. Просто бомбінг — це швидкий спосіб заявити про себе, а в райтингу потрібно показати свою професійну майстерність і рівень.

Графіті — це вид мистецтва, чи просто розвага?

А: На цю тему існує багато суперечок, але для нас графіті — це повноцінне мистецтво, на якому, якщо чесно, можна заробити чималі гроші.

Д: Наприклад, найпопулярніша зараз команда в Україні «Інтересні казки» виставляє свої картини в галереях по всьому світу.

А: Їх дуже добре знають у Європі, а роботи купують за величезні суми.

Що вам відомо про програму облагородження міста за допомогою райтерів, яку нещодавно почав втілювати у життя мер Кисва?

А: Сенса цієї програми в тому, що райтерам дозволяють розмальовувати фасади деяких багатоповерхівок. В Москві така програма набула поширення ще кілька років тому. Зараз іде відбір претендентів. Поки що пройшли тільки 3 команди, зокрема й «Інтересні казки».

Д: Ми будемо намагатися потрапити в число учасників, але поки ми ще не маємо робіт, які

були б гідні брати участь у конкурсі.

А: Нам, мабуть, ще зарано. Ми малюємо в основному шрифти, а для конкурсу потрібні повноцінні картини.

Нам відомо, що саме ви розмальовували майданчик для зйомок передачі «Чіпси. Чікси. Лавандос». Звідки отримували пропозиції?

Д: Це була пропозиція моєї знайомої, яка працює на каналі М1. Спочатку ми малюва-

Кожен день ми, як і багато інших тінейджерів, поспішаючи до школи, бачимо один і той самий нудний урбаністичний пейзаж: сірі стіни багатоповерхівок, давно не фарбовані паркани, неприступні бетонні огорожі будівельних майданчиків.

«SNICKERS URBANIA». Але я ще не брав участі в жодному конкурсі, а от Артем вже має такий досвід.

Правда, що райтерів переслідують органи правопорядку?

Д: Навіть не знаю. За нами, крім бабусь, поки ніхто не бігав. Але, як би там не було, ми вважаємо, що графіті має залишатися нелегальним видом мистецтва, в цьому є особлива романтика.

Кодекс честі райтера:

Райтер — в першу чергу людина, а вже потім райтер.

Потрібно уміти оцінювати власні роботи об'єктивно.

У кожного є право на власну думку, те ж стосується і цінки робіт райтера.

Необхідно завжди дотримуватися норм, прийнятих у суспільстві.

Пам'ятати про колектив, якщо працюєш у команді.

Не можна писати на пам'ятках культури, на будинках, які складають культурну цінність, а також на меморіальних стілах, та цвинтарях.

Не можна нав'язувати людям власні художні смаки.

Після закінчення роботи потрібно за собою прибирати.

Не можна писати зверху на чужих роботах і на іменах інших райтерів.

Не можна псувати чужі роботи.

Потім канісіте — праси сірий світ.

ли графіті для кліпів гурту «Quins», потім для «Чіпсів», а через деякий час отримали приватне замовлення з оформлення майданчику для сквошу (від англ. squash, вид тенісу у закритому приміщенні).

На яких фестивалях райтери можуть показати свою майстерність?

Д: Найпопулярнішим фестивалем у світі вважається «Just write my name». В Україні всі добре пам'ятають фест

Що б ви побажали хлопцям та дівчатам, які теж збираються взяти в руки балончики з фарбою?

А: Початківцям ми радимо, насамперед, потренуватися просто на аркуші паперу, а вже потім іти малювати в місто. Саме через недосвідчених райтерів, графіті часто критикують. Не варто псувати вигляд вулиць.

**Валерія РОЗЕНБЛІТ,
Анастасія ФУТИМСЬКА**

Мене малювали у переході...

На заняття до КПДЮ я змушена добиратися на метро (не те, щоб змушена, але так зручніше). А там, уже бог знає скільки, на лайт-боксах вздовж ескалаторів вивішений так званий «метромузей» або «метрогалерея» Ана-толія Тартаковського. І, вірте чи ні, мазня цього художника мені настільки набридла, що я вирішила пошукати в Інтернеті хоч щось про цю особистість: хто?, що?, де?, коли?, і головне – чому саме його картини «радують» наше око вже не перший місяць? Я очікувала знайти щось на кшталт «художник малює свої картини ногами» (бо ж іншого при виді цих картин уявити неможливо!). Мої пошуки закінчилися більше ніж вдало. З'ясувалося, що художник досить таки не бідна людина і може собі дозволити виставки по всьому світу у найкращих галереях!

А недавніми вихідними я з подругою вийшла прогулятися на Хрещатик. Зовсім інші враження переповнювали мою голову, коли я розглядала картини вуличних художників, котрі у цю пору року слухняно переміщуються в перехід метро «Майдан Незалежності». Саме тут я познайомилася із однією цікавою жінкою-художницею.

Валентина Михайлівна розповіла, що вимушена ось тут, у переході, заробляти собі на життя, малюючи портрети на замовлення. «Я з дитинства займалася малюванням, шалено любила мистецтво. Починала свою діяльність у художніх школах Львова і Києва, а закінчую в переходах...», - розповідає пані Валентина і мило усміхається. Виявилось, що колись жінка мала честь

представити свої роботи на виставках у Тбілісі у (1975 року).

«І ця людина зараз стоїть у брудному переході, наповненому цигарковим димом! – подумалося, - А якийсь Тартаковський дивує своєю мазнею користувачів метро».

На запитання, чи прибуткова ця справа сьогодні, пані Валентина неохоче, але все ж відповідає: «Справа художника не дуже прибуткова в таких умовах. Вона має високу духовну цінність. Часто замовляють портрети. Портрет – це пам'ять. Найважливіше передати погляд. Ще замовляють портрети на пам'ятники, портрети заоханих... Також подібні роботи слугують чудовим, а головне оригінальним подарунком на ювілей або просто дні народження».

За час роботи пані Валентини в переході траплялися випадки, коли її та ще кількох художників виганяли, але завдяки журналістам їм вдалося налагодити контакти з мером. До речі після того, як вони дали інтерв'ю пресі, людей тут побільшало. «На мою думку, художник може просто вийти на вулицю і намалювати те, що бачить, це буде його найвдаліше творіння, не заковане у якісь рамки», - каже Валентина Михайлівна.

Що ж, хотілося б, аби не такі культурні цінності, як картини Тартаковського, ми бачили в метро, а роботи тих людей, які справді цього заслуговують – вуличних художників.

Бесідувала Анастасія КУБІКОВА

Світ ще побачить мої книги...

Повсякденна мудрість твердить, що ми почуваємося комфортно серед тих, хто любить нас і кого любимо ми. Перед багатьма сучасними молодими авторами вже зараз розстилась їх особистий життєвий шлях, який видолати можна

лише завдяки власній волі і прихильності перших читачів. Через творчість аматорів можна усвідомити світосприйняття та схильності до непростого опису непрості буденщини. Про любов, звісно, не пишуть тільки ледачі, та не кожному вда-

ється сьогодні показати на папері справжні почуття до оточуючих, близьких, коханих... Молода авторка Марина Рибалко є саме тою, кому це вдається: «дається щиро, просто і неповторно».

Твори письменниці, безумовно, заслуговують на визнання, проте література сьогодні – справа невідгінна, неприбуткова. Хочеш, мовляв, писати – пиши для себе. Надрукуватися – справа не така вже й складна, якщо знати, куди звернутися. А от гонораром є сама публікація і ніяких тобі грошових винагород. Марина ж на такі «дрібниці» уваги не звертає і щиро вірить у цілющу силу слова. Твори письменниці друкувалися у періодичних виданнях «Однокласник», «Велика дитяча газета», «Пригода». Також вона є переможницею Міжнародного конкурсу «Гранослов-2005», завдяки чому видала свою першу книгу «Освідчення». Ці досягнення є великим плюсом для дівчини. Було цікаво поспілкуватися із нею особисто.

- У скільки років Ви написали свій перший твір?

- Я писала з дитинства, але найпершу, так би мовити, серйозну роботу продемонструвала на папері у 20 років. Саме тоді я осмислила свою здібність до творчості.

- Що надихає Вас до написання?

- Це можуть бути надзвичайно різні речі: перегляди фільмів, спогади з минулого, ті чи інші життєві ситуації. Інколи просто починаю роздумувати, а що було б, якби у деяких ситуаціях щось трапилося по-іншому, і після цього сідаю за написання. Мені подобається процес творіння, адже я відкриваю щось нове і для себе, і для своїх маленьких

читачів. Я намагаюся писати так, щоб це було зрозуміло і цікаво для дітей різного віку.

- Скільки Ваших книг уже надруковано і приблизно яким тиражем вони видані?

- Книга в мене поки що лише одна, але, сподіваюся, ситуація зміниться. У 2005 році я стала переможницею «Гранослову» і подарунком мені було видання книги тиражем 1000 примірників.

- Розкажіть про Ваші плани на майбутнє.

- Світ обов'язково ще побачить мої книги, але трохи згодом. Спочатку я планую закінчити навчання. Зараз я поки відшукую нову інформацію і нові пригоди, щоб трохи згодом знову відкрити читачеві зміст моєї нестримної фантазії.

Ірина ЛИСОГОР

Танцюю для тебе, танцюю за гроші

Щоб дізнатися більше про хлопців та дівчат, які танцюють (себе заробляють гроші) біля станцій метро «Хрещатик», ми поспілкувалися із деякими з них.

Денис та Максим – звичайні студенти. Вони вирішили професійно займатися брейк-дансом, бо подобалося спостерігати за танцями інших. Денис займається цим уже два роки, а Максим вісім років. На Хрещатику хлопці танцюють уже більше року, а роблять це тому, що подобається дарувати свій танок людям (за час нашого інтерв'ю хлопці зібрали більше сотні глядачів!), а також набираються практики для майбутніх змагань. Зароблені гроші вони збирають для поїздки на майбутні змагання та фестивалі (усі кошти діляться порівну на всю команду). Деякі, звісно ж, витрачають на власні потреби.

Навчитися танцювати дуже важко, особливо на початку, вважає Денис. Щоб досягнути такого рівня, як у тих хлопців, що тут виступають, потрібно дуже багато працювати, у Максима зокрема на це пішло 8 років. Навчитися брейк-дансу може кожен, якщо матиме велике бажання та певні фізичні здібності.

Нещодавно команда цих хлопців побувала на конкурсі в Харкові, де були присутні представники більшості міст України, і їх команда посіла друге місце.

- А танцювати на Хрещатику законно? – запитує я.

- Взагалі-то ні, але зазвичай, коли міліціонери бачать, скільки людей зупиняється подивитись наші танці, вони закривають на це очі та дозволяють. Хоча були випадки, коли нас розганяли, - усміхається сором'язливо Денис.

Та попри всі негаразди брейкери відчайдушно показують такі трюки, що аж дух перехоплює, і ми бажаємо їм успіхів у їхніх починаннях.

Юлія ЗАЛЮБОВСЬКА

КОМБАЙН НА ПАПЕРІ

Журналістське розслідування вулицями столиці звело нас із досить цікавою людиною. Справа в тому, що ми розраховували писати про музикантів, тому й подалися на вулицю, яка збирає сотні таких собі вуличних музик. Біля станції метро «Хрещатик» зібралося чимало людей, а дець із середини натовпу лунала чудова мелодія. Спочатку одна, потім інша, усі вони були знайомі нашому слуху. Це – хіти відомих фільмів і серіалів. І всі вони виконувалися на одному музичному інструменті – скрипці. Анатолій Списаренко виявився професійним скрипалем із вищою освітою. Він, звісно, достойний того, аби про нього написати, проте він запропонував нам біографію свого покійного батька – Бориса Списаренка.

Ім'я це – досить відоме у літературному колі письменників, поетів, публіцистів. Достойнств і талантів цієї людини вистачить на добру енциклопедію. Борис Дмитрович – засновник єдиної у світі школи Кобзарського мистецтва, має звання генерал-полковника Міжнародної асоціації козацтва (називав себе козаком-характерником), поет-пісняр, композитор, драматург, кобзар-бандурист, редактор, член Національної спілки письменників та Національної спілки журналістів України, засновник Кобзарської світлиці в Національному експонентрі «Український дім», засновник безлічі літературних студій для молоді... І це ще не все. За освітою Борис Списаренко – інженер-будівельник. А тому й розповідь наша буде спрямована саме на таку його діяльність.

Справа в тому, що покійний пан Борис за своє насичене життя встиг не лише побудувати

сотні будинків та архітектурних споруд, а й сконструював комбайн по збору врожаю, який до сьогодні лишається проектом на папері. Цей комбайн було створено на протигау американському «Джону Діру», який Україна закупила для збору зерна на своїх полях. Ця покупка, як не дивно, виявилася не вигідною, адже згаданий комбайн вимагав спеціального технічного обслуговування, закупки спеціальних деталей щороку (знову ж таки в американців) та дорогого пального.

Винахід же Бориса Списаренка таких значних затрат не потребував, бо міг працювати без спеціального пального, та й усі деталі були своїми, вітчизняними. До того ж під час збору врожаю «Джоном Діром» у землі залишалося більше 20% зерна, а комбайн Списаренка передбачав збереження кожної зернини! Такий винахід влада розглянула, проте проект так і не затвердила.

А у нас завжди так: геніальні люди країни не потрібні, їх проекти, ідеї, винаходи не приймаються. А от коли така геніальна людина їде з країни до якоїсь там Америки і вже там стає мільярдером завдяки своєму винаходу, ми сумно спостерігаємо за її успіхом і намагаємося комусь (або всьому світові) довести, що це наш видатний вчений, що його слава – це й наша слава. І такі намагання виглядають настільки нікчемно, що хочеться плакати від власної безпорадності...

Борис Списаренко нікуди з Києва не поїхав. Йому неодноразово пропонували продати свій проект спочатку в Німеччину, потім у США за шалені гроші. Та пан Борис вірив, що зробивши це, він зрадить Україну. Вірив, що про його комбайн обов'язково згадають і такі приймуть рішення про експлуатацію його на українських полях.

За життя він встиг настільки багато, що не встиглося, що одна людина на таке здатна. А для цього варто лише бути великим патріотом і... киянином.

Помер Борис Дмитрович Списаренко 20 лютого 2008 року. Його синів Анатолію, з яким ми познайомилися, та дочці Наталі (художник-оформлювач дитячої літератури) після смерті батька ще неодноразово пропонували

ще неодноразово пропонували продати проект Бориса Списаренка за кордон за 150 мільйонів доларів. Пропонують і сьогодні. Та діти інженера відмовляють усім. «Я не хочу, щоб мій батько став другим Ігорем Сікорським. Якщо цей комбайн і стане великою знахідкою, то тільки в Україні», - сказав Анатолій Списаренко і продовжив натхненно грати на скрипці.

Чи багато грошей він заробляє таким чином, ми не запитували. Видно, що людина не потребує шматка хліба чи чого іншого, просто грає для задоволення і радує своєю музикою оточуючих.

Зі спогадів про Бориса Списаренка

“На 73-му році життя відійшов у вічність відомий письменник, журналіст, просвітянин Борис Списаренко. Він народився у Голосієві на Київщині. Закінчив Київський інженерно-будівельний інститут і кілька десятиліть присвятив благородній будівничій професії. Як інженер промислово-цивільного будівництва, споруджував промислові, житлові, громадські об'єкти в містах і селах України. А другою іпостасю його широкої натури була література і журналістська творчість. Ще у 60-ті роки він публікується в журналах “Ранок”, “Україна”. 1973 року вийшла окремою книжкою його поема-казка “Біла Вінча”. Нечуваний для нашого часу наклад у 120 тисяч примірників розійшовся в книгарнях за місяць. Потім виходять книжки “Паросток”, “Веслярник”, “Хатка бджілки золотой”. Деякі вірші зі збірок поезій для дітей було покладено на музику. У 90-ті роки і на початку нового століття виходять нові книжки Бориса Списаренка — вірші, поеми, художньо-документальні повісті.

Немало зробив Борис Списаренко для розвитку української духовності, працюючи редактором відділу літератури та мистецтва журналу “Ранок”, завідувачем відділу Українського фонду культури. Також плідно працював він і на посаді завідувача відділу культури ВУТ “Просвіта”.

Одним із наймасштабніших і найулюбленіших проектів Бориса Списаренка стала організація 1993 року Кобзарської світлиці в Українському домі. Протягом восьми років він керував роботою світлиці, багато зробив для розвитку кобзарського мистецтва.

Борис Дмитрович тяжко захворів, але продовжував активну творчу діяльність. Писав поетичні твори, статті, редагував книжку свого побратима Бориса Яценка про “Слово о полку Ігоревім”. Відійшов у вічність, так і не встигнувши реалізувати нові творчі задуми. Світла йому пам'ять”.

Анатолій Пікуль, колега по перу

Підготували Наталія ГОЛЕМБА, Марина ЛОВЦЬКА, Діана ШИНКАРЕНКО